

ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ & ΘΕΣΜΟΙ

2022-2023

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
Τμ. Διοίκησης Επιχειρήσεων & Τουρισμού

Ευάγγελος Ταλιούρης
Πολιτικός Επιστήμονας (PhD, MSc, MPP)

Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

- ✓ Το ΕΚ αποτελεί ένα από τα τρία κύρια μέρη του Θεσμικού Τριγώνου της ΕΕ. Σηματοδοτεί πολιτικά και θεσμικά την Ένωση των κρατών και των λαών της Ευρώπης.
- ✓ Τα άλλα δύο μέρη του θεσμικού τριγώνου είναι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο.

Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

- ✓ Σημαντικό στοιχείο για τη σημασία και το ρόλο του ΕΚ έχει το γεγονός ότι ήδη από τη Συνθήκη της Ρώμης και την γέννηση της Ενωμένης Ευρώπης, δεν χρησιμοποιείται ο όρος Κοινοβούλιο.
- ✓ **Η πρώτη Συνθήκη, η οποία υπογράφηκε το 1951, δημιούργησε την Κοινοβουλευτική Συνέλευση, η οποία μετονομάστηκε στη συνέχεια σε Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.**
- ✓ Ο όρος Κοινοβούλιο εισήχθη στις Συνθήκες με τη θέση σε ισχύ της ΕΕΠ.

Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

- ✓ Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο δεν έχει μόνιμη Έδρα.
- ✓ Η Ολομέλεια συνεδριάζει στο Strasbourg στην Γαλλία.
- ✓ Η Γραμματεία του εδρεύει στο Λουξεμβούργο.
- ✓ Οι Επιτροπές του συνεδριάζουν στις Βρυξέλλες στο Βέλγιο.

Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

- ✓ Με τη **Συνθήκη των Βρυξελλών** (υπογράφηκε το **1975**), το Κοινοβούλιο απέκτησε το δικαίωμα να ελέγχει τους λογαριασμούς της ΕΕ στο τέλος κάθε έτους, και να αξιολογεί κατά πόσον η Επιτροπή εκτέλεσε συνετά και ορθά τον κοινοτικό προϋπολογισμό.
- ✓ Η **Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη** περιελάμβανε νέες προσθήκες, με τις οποίες διασφαλίζεται ότι, προτού προσχωρήσει μια νέα χώρα στην ΕΕ, είναι υποχρεωτική η συμφωνία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.
- ✓ Η διαδικασία **συναπόφασης** καθιερώθηκε με η Συνθήκη του **Μάαστριχτ** για την Ευρωπαϊκή Ένωση (**1992**).
- ✓ Η Συνθήκη του **Άμστερνταμ** (υπογράφηκε το **1997**) ενίσχυσε πολύ περισσότερο τη θέση του Κοινοβουλίου όσον αφορά την από κοινού με το Συμβούλιο θέσπιση νομοθεσίας.

Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

- ✓ Η **Συνθήκη της Νίκαιας (2000)** τροποποιεί τη Συνθήκη για την ΕΕ. Σκοπός ήταν η μεταρρύθμιση της θεσμικής δομής έτσι ώστε να ανταποκρίνεται στις προκλήσεις της διεύρυνσης. Αυξήθηκαν οι νομοθετικές και ελεγκτικές αρμοδιότητες του ΕΚ και επεκτάθηκε σε περισσότερους τομείς το σύστημα ψηφοφορίας με ειδική πλειοψηφία στους κόλπους του Συμβουλίου.
- ✓ Η πιο πρόσφατη **Συνθήκη της Λισαβόνας το 2009**, ενισχύει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και προσφέρει στα εθνικά κοινοβούλια περισσότερες αρμοδιότητες για τον καθορισμό της κατεύθυνσης της ευρωπαϊκής πολιτικής, ενώ επιπλέον προσφέρει στους πολίτες της ΕΕ τη δυνατότητα ανάληψης πρωτοβουλίας.
 - ✓ Η Συνθήκη ενισχύει τις εξουσίες του Κοινοβουλίου ως πλήρως αναγνωρισμένου **συννομοθέτη** με αυξημένες δημοσιονομικές αρμοδιότητες.
 - ✓ Επιτρέπει επίσης στο Κοινοβούλιο να διαδραματίζει καίριο ρόλο κατά την εκλογή του Προέδρου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

EP TIMELINE:
FROM PAST TO PRESENT

March

1962

EUROPEAN PARLIAMENT: A NEW NAME

The parliamentary assembly starts calling itself the European Parliament, a name officially sanctioned only in 1987.

MEDIA GALLERY

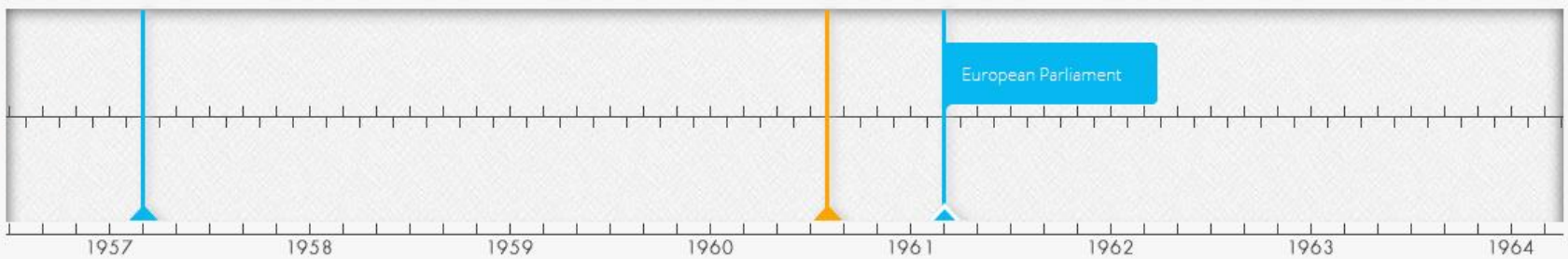

- EU history
- EP history
- Europe and the world
- Treaty
- Enlargement
- Elections

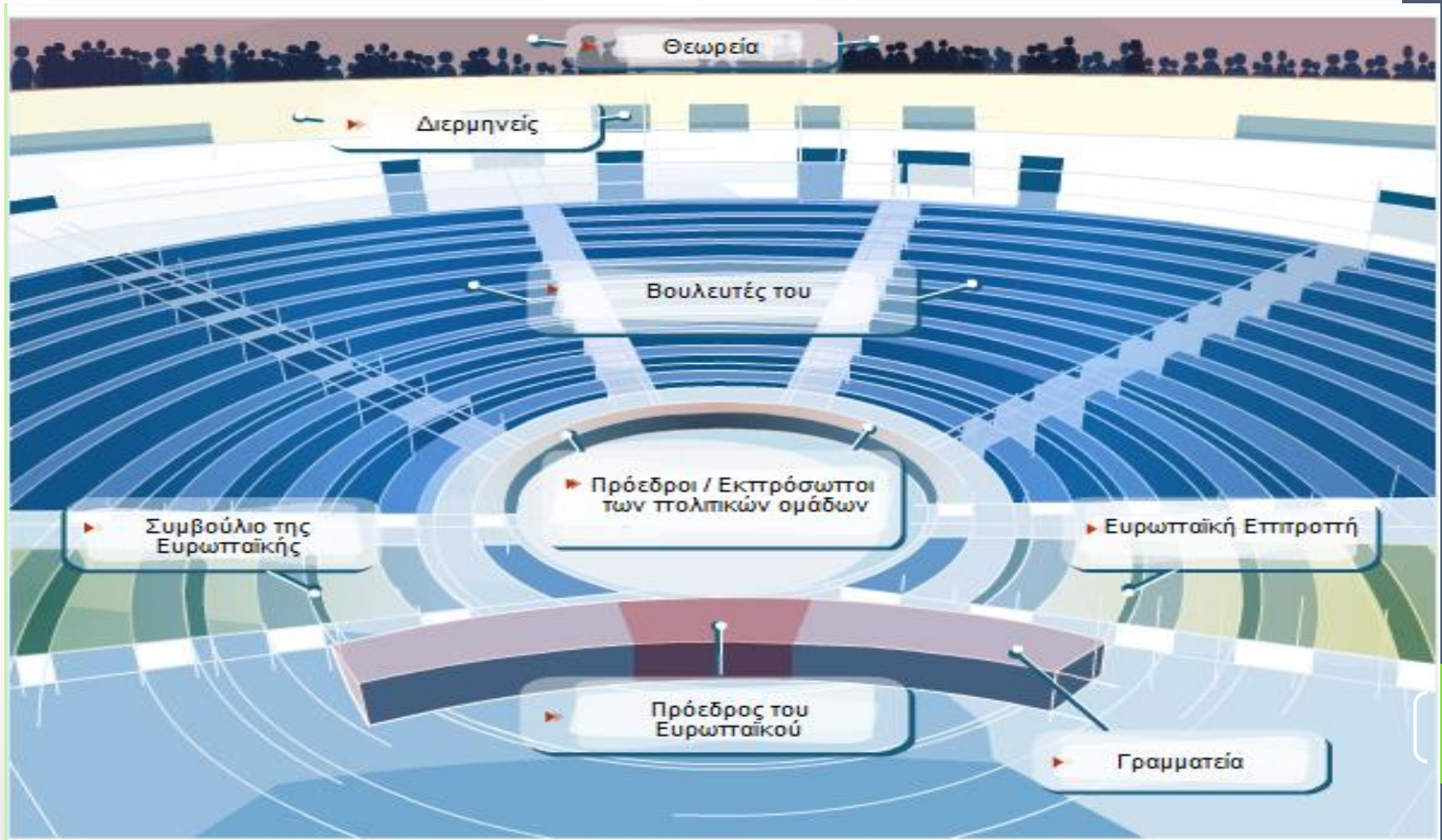
Zoom

Mode selector

Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

Ευρωπαϊκή Επιτροπή

- ✓ Η Επιτροπή είναι βασικό θεσμικό όργανο της ΕΕ. Έχει το αποκλειστικό δικαίωμα να συντάσσει προτάσεις νέας νομοθεσίας της ΕΕ τις οποίες υποβάλλει στο Συμβούλιο και το Κοινοβούλιο για συζήτηση και έγκριση.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή

- ✓ Τα μέλη της διορίζονται για πενταετή θητεία με συμφωνία μεταξύ των κρατών μελών, η οποία υπόκειται στην έγκριση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου
- ✓ Η Επιτροπή είναι υπόλογη στο Κοινοβούλιο και ολόκληρη η Επιτροπή οφείλει να παραιτηθεί εάν το Κοινοβούλιο ψηφίσει πρόταση δυσπιστίας εις βάρος της.
- ✓ Η Επιτροπή αποτελείται **από ένα μέλος («Επίτροπο»)** από κάθε κράτος μέλος της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένου του προέδρου της Επιτροπής και του Υπατου Εκπροσώπου της Ένωσης για θέματα εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας, ο οποίος είναι ένας από τους αντιπροέδρους της Επιτροπής.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή

- ✓ Έχει **Ανεξαρτησία** και η **Αποστολή** της είναι να προασπίζει το κοινό συμφέρον, που σημαίνει ότι δεν πρέπει να δέχεται υποδείξεις από καμία κυβέρνηση κράτους μέλους.
- ✓ «**Θεματοφύλακας των Συνθηκών**», οφείλει να διασφαλίζει την εφαρμογή στα κράτη μέλη των κανονισμών και των οδηγιών που εκδίδουν το Συμβούλιο και το Κοινοβούλιο.
- ✓ Η Επιτροπή μπορεί να προσφύγει στο **Δικαστήριο** κατά οποιουδήποτε διαπράττει παράβαση, για να τον υποχρεώσει να συμμορφωθεί με τη νομοθεσία της ΕΕ.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή

- ✓ **Εκτελεστικό όργανο της ΕΕ**, η Επιτροπή εκτελεί τις αποφάσεις που λαμβάνει το Συμβούλιο σε τομείς όπως η κοινή γεωργική πολιτική.
- ✓ Διαθέτει **ευρείες εξουσίες** για τη διαχείριση των κοινών πολιτικών της ΕΕ στους τομείς της έρευνας και της τεχνολογίας, της εξωτερικής βοήθειας και της περιφερειακής ανάπτυξης.
- ✓ Διαχειρίζεται επίσης τον **προϋπολογισμό** για την άσκηση αυτών των πολιτικών

Ευρωπαϊκό Συμβούλιο

- ✓ **Μέλη του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου είναι οι αρχηγοί κρατών και κυβερνήσεων των 28 κρατών μελών της ΕΕ, ο Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και ο Πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.**
- ✓ Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο χαράσσει τον **γενικό πολιτικό** προσανατολισμό και καθορίζει τις προτεραιότητες της ΕΕ. Δεν είναι νομοθετικό θεσμικό όργανο της ΕΕ, δηλαδή δεν διαπραγματεύεται ούτε εκδίδει τους νόμους της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- ✓ Στις συνόδους του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου συμμετέχει και ο **Ύπατος Εκπρόσωπος της Ένωσης για Θέματα Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφάλειας** όταν συζητούνται θέματα εξωτερικών υποθέσεων.

Ευρωπαϊκό Συμβούλιο

Λαμβάνει τις αποφάσεις του:

- ✓ με απλή πλειοψηφία,
- ✓ με «ειδική πλειοψηφία»
- ✓ ή ομόφωνα, ανάλογα με το αντικείμενο της απόφασης.

Οι περισσότερες αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου **λαμβάνονται με συναίνεση**. Ωστόσο, σε ορισμένες συγκεκριμένες περιπτώσεις που ορίζονται στις Συνθήκες της ΕΕ, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο αποφασίζει με ομοφωνία ή με ειδική πλειοψηφία.

Όταν διενεργείται ψηφοφορία, δεν συμμετέχουν ούτε ο Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου ούτε ο Πρόεδρος της Επιτροπής.

Συμβούλιο της ΕΕ

- ✓ Το Συμβούλιο είναι **ουσιαστικό όργανο λήψης αποφάσεων** της ΕΕ.
- ✓ Τα κράτη μέλη ασκούν **εκ περιτροπής την Προεδρία** του Συμβουλίου για διάστημα έξι μηνών. Σε κάθε σύνοδο του Συμβουλίου συμμετέχει ένας υπουργός από κάθε χώρα της ΕΕ. Το ποιοι υπουργοί συμμετέχουν σε κάθε συνεδρίαση εξαρτάται από το θέμα της ημερήσιας διάταξης.
- ✓ **Βασική αποστολή του Συμβουλίου είναι να ψηφίζει τους νόμους της ΕΕ.** Κανονικά αυτή την αρμοδιότητα την ασκεί μαζί με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Το Συμβούλιο και το Κοινοβούλιο είναι επίσης συναρμόδια να εγκρίνουν τον προϋπολογισμό της ΕΕ.

Συμβούλιο της ΕΕ

Το Συμβούλιο είναι υπεύθυνο για τον συντονισμό :

- **Οικονομικές και δημοσιονομικές πολιτικές**
- **Παιδεία, ο πολιτισμός, η νεολαία και ο αθλητισμός**
- **Πολιτική απασχόλησης**
- **Αναπτύσσει την κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφαλείας της ΕΕ.**
- **Συνάπτει διεθνείς συμφωνίες**
- **Εγκρίνει τον προϋπολογισμό της ΕΕ**

Η απόφαση θα εκδίδεται εάν την υποστηρίζει:

- Απλή πλειοψηφία
- Ειδική πλειοψηφία
- Ομοφωνία (όλες οι ψήφοι υπέρ)

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΔΕΕ)

- Ο ρόλος του είναι να μεριμνά για την ομοιόμορφη ερμηνεία και εφαρμογή του δικαίου της ΕΕ σε όλα τα κράτη μέλη
- Παράλληλα εξασφαλίζει ότι τα κράτη μέλη και τα θεσμικά όργανα της ΕΕ συμμορφώνονται με το δίκαιο της ΕΕ
- Ιδρύθηκε το 1952 και έχει έδρα το Λουξεμβούργο
- Το Δικαστήριο αποτελείται από 1 δικαστή από κάθε κ-μ της ΕΕ και 11 γενικούς εισαγγελείς
- Το Γενικό Δικαστήριο που αποτελείται από 1 δικαστή από κάθε κ-μ
- Το Δικαστήριο Δημόσιας Διοίκησης που αποτελείται από 7 δικαστές

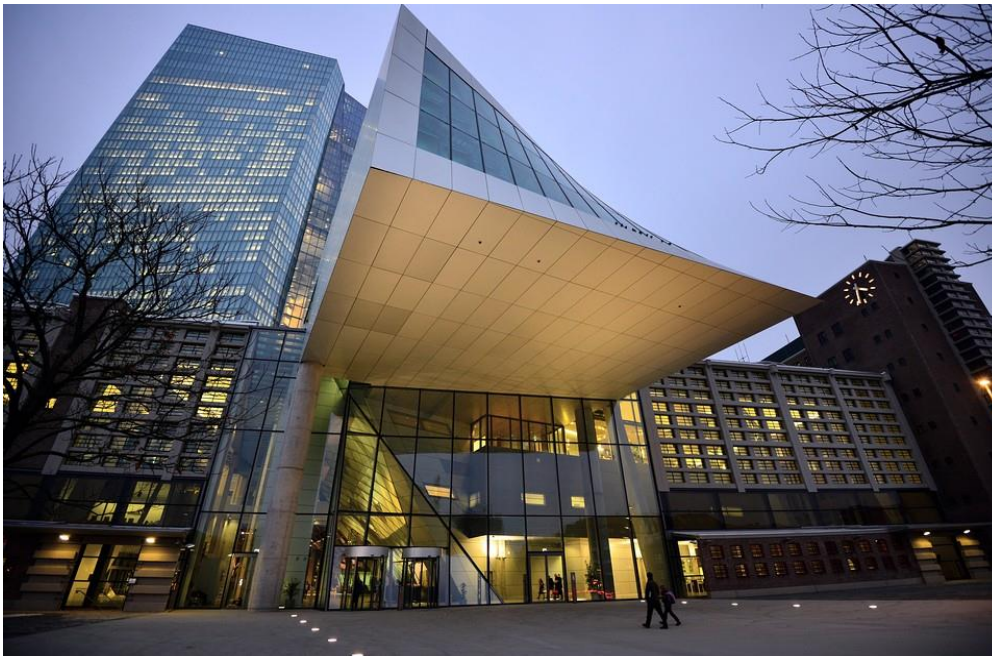
Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΔΕΕ)

Σκοπός και κύριο Αντικείμενο

- Το Δικαστήριο ερμηνεύει το δίκαιο της ΕΕ ώστε να εξασφαλίζει την ομοιόμορφη εφαρμογή τους σε όλα τα κράτη μέλη, και διευθετεί νομικές διαφορές ανάμεσα στις εθνικές κυβερνήσεις και τα όργανα της ΕΕ.
- Σε ορισμένες περιπτώσεις, μπορούν επίσης να προσφύγουν σε αυτό ιδιώτες, επιχειρήσεις ή οργανισμοί κατά θεσμικού οργάνου της ΕΕ εάν θεωρούν ότι αυτό έχει με κάποιο τρόπο παραβιάσει τα δικαιώματά τους.
 - έμμεσα μέσω εθνικού δικαστηρίου (το οποίο μπορεί να αποφασίσει να παραπέμψει την υπόθεση στο Δικαστήριο της ΕΕ)
 - άμεσα ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου – εάν μια απόφαση οργάνου της ΕΕ σας θίγει άμεσα και ατομικά.
- Το Δικαστήριο της ΕΕ είναι ένα πολύγλωσσο κοινοτικό όργανο. Αντίστοιχο γλωσσικό καθεστώς δεν υφίσταται σε κανένα άλλο δικαστήριο στον κόσμο, διότι καθεμία από τις επίσημες γλώσσες της Ενώσεως μπορεί να είναι γλώσσα διαδικασίας.

Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα

Ο **ρόλος** του είναι βασικός και αφορά τη διαχείριση του ευρώ, τη διατήρηση της σταθερότητας των τιμών και την άσκηση της οικονομικής και νομισματικής πολιτικής της ΕΕ. Ιδρύθηκε το 1998 και έχει έδρα την Φρανκφούρτη της Γερμανίας.

Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα

- **Διαχειρίζεται** τα συναλλαγματικά αποθέματα της Ευρωζώνης και την αγορά ή πώληση νομισμάτων, ώστε να διατηρείται η ισοτιμία των συναλλαγματικών ισοτιμιών.
- **Διασφαλίζει** την κατάλληλη εποπτεία των χρηματοπιστωτικών αγορών και ιδρυμάτων από τις εθνικές αρχές, καθώς και την ομαλή λειτουργία των συστημάτων πληρωμών.
- **Μεριμνά** για την ασφάλεια και την ευρωστία του ευρωπαϊκού τραπεζικού συστήματος.
- **Εξουσιοδοτεί** τις χώρες της Ευρωζώνης να εκδίδουν χαρτονομίσματα ευρώ.
- **Παρακολουθεί** τις τάσεις των τιμών και αξιολογεί τους κινδύνους που προκύπτουν για τη σταθερότητα των τιμών.

Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων

- **Ο βασικός της ρόλος** είναι χρηματοδότηση σχεδίων που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων της ΕΕ, τόσο εντός όσο και εκτός της ΕΕ. Ιδρύθηκε το 1958 και έχει έδρα το Λουξεμβούργο.
- Οι **στόχοι** της συνοψίζονται ως εξής:
 - **τόνωση του δυναμικού** σε θέσεις εργασίας και ανάπτυξη
 - στήριξη δράσεων για την καταπολέμηση της **κλιματικής αλλαγής**
 - προώθηση των **ευρωπαϊκών πολιτικών** και εκτός των συνόρων ΕΕ

Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων

Τι κάνει η Τράπεζα αυτή;;

Δανείζεται χρήματα από τις κεφαλαιαγορές και στη συνέχεια τα διαθέτει με τη μορφή δανείων υπό ευνοϊκούς όρους σε σχέδια που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων της ΕΕ. Περίπου το 90% των δανείων χορηγούνται εντός της ΕΕ. Κανένα μέρος των χρημάτων δεν προέρχεται από τον προϋπολογισμό της ΕΕ.

- **Χορήγηση δανείων:** τουλάχιστον το 90% των συνολικών χρηματοοικονομικών δεσμεύσεών της. Η ΕΤΕ χορηγεί δάνεια σε πελάτες όλων των μεγεθών με στόχο την ανάπτυξη και τη δημιουργία θέσεων εργασίας, και η στήριξη αυτή συχνά συμβάλλει στην προσέλκυση άλλων επενδυτών.
- **«Συνδυαστική πόρων»:** επιτρέπει στους πελάτες της να συνδυάσουν τη χρηματοδότηση από την ΕΤΕ με άλλες επενδυτικές πηγές.
- **Παροχή συμβουλών και τεχνική υποστήριξη:** για τη μεγιστοποίηση της αποδοτικότητας των πόρων.

Επιτροπή των Περιφερειών

- **Αποτελεί συμβουλευτικό όργανο** που εκπροσωπεί τις περιφερειακές και τοπικές αρχές **(ΟΤΑ)** της ΕΕ. Ιδρύθηκε το 1994 και έχει ως έδρα του τις Βρυξέλλες.
- Η ΕτΠ δίνει στις περιφέρειες και τις πόλεις τη δυνατότητα να **διατυπώνουν επίσημα τη γνώμη τους** κατά τη νομοθετική διαδικασία της ΕΕ, μεριμνώντας ώστε να **λαμβάνονται υπόψη** οι απόψεις και οι ανάγκες των περιφερειακών και τοπικών αρχών.

Επιτροπή των Περιφερειών

- Σε περίπτωση που αυτό δεν γίνει, η ΕτΠ μπορεί να προσφύγει στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο.
- Μόλις η ΕτΠ λάβει μια νομοθετική πρόταση, καταρτίζει και εκδίδει γνωμοδότηση την οποία διαβιβάζει στα αρμόδια όργανα της ΕΕ.
- Η ΕτΠ εκδίδει επίσης γνωμοδοτήσεις με δική της πρωτοβουλία.
- Η ΕτΠ **ενθαρρύνει τη συμμετοχή σε όλα τα επίπεδα**, από τις περιφερειακές και τοπικές αρχές έως τους μεμονωμένους πολίτες, ενώσεις, ΜΚΟ, εμπειρογνώμονες και πανεπιστημιακοί, οι οποίοι μπορούν να συμμετέχουν σε διαδικτυακές έρευνες, διαβουλεύσεις και εκδηλώσεις.
- Διοργανώνονται έως 6 σύνοδοι της ολομέλειας κάθε χρόνο

Ευρωπαϊκή Οικονομική & Κοινωνική Επιτροπή

- Ο ρόλος της είναι **συμβουλευτικός** και εκπροσωπεί τις **οργανώσεις εργαζομένων και εργοδοτών** και άλλες ομάδες συμφερόντων.
- Πρόεδρος της είναι ο Γιώργος Ντάσης και έχει 350 μέλη από όλα τα κ-μ της ΕΕ. Ιδρύθηκε το 1957 και έχει έδρα το Βέλγιο.
- **Γνωμοδοτεί** πάνω σε θέματα της ΕΕ για την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το Συμβούλιο της ΕΕ και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, λειτουργώντας ως γέφυρα ανάμεσα στα όργανα λήψης αποφάσεων της ΕΕ και τους πολίτες της.
- **Μπορεί επίσης να γνωμοδοτεί με δική της πρωτοβουλία.** Τα μέλη της εργάζονται για την ΕΕ, ανεξάρτητα από τις κυβερνήσεις τους. Συνεδριάζουν 9 φορές τον χρόνο. Οι γνωμοδοτήσεις εγκρίνονται με απλή πλειοψηφία.

Ευρωπαϊκή Οικονομική & Κοινωνική Επιτροπή

Δίνει στις ομάδες συμφερόντων τη **δυνατότητα να εκφράζουν** τις απόψεις τους σχετικά με τις νομοθετικές προτάσεις της ΕΕ. Έχει 3 βασικές αποστολές:

1. Να μεριμνά ώστε η πολιτική και η νομοθεσία της ΕΕ να **συνάδουν** με τις εκάστοτε οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες, επιδιώκοντας συναίνεση για το κοινό όφελος.
2. Να ενθαρρύνει την ανάπτυξη μιας **συμμετοχικής ΕΕ** δίνοντας τη δυνατότητα στις οργανώσεις εργαζομένων και εργοδοτών και άλλες ομάδες συμφερόντων να εκφράζουν τις απόψεις τους, και εξασφαλίζοντας έναν διάλογο μαζί τους.
3. Να **προωθεί τις αξίες της ευρωπαϊκής ενοποίησης**, τη συμμετοχική δημοκρατία και τον ρόλο των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών.

Οικονομική Νομισματική Ένωση

- Η απόφαση για τη δημιουργία μιας **Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης** ελήφθη από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στην ολλανδική πόλη Μάαστριχτ τον Δεκέμβριο του 1991, και στη συνέχεια κατοχυρώθηκε στη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση (Συνθήκη του Μάαστριχτ).
- Τα πλεονεκτήματα της οικονομικής ολοκλήρωσης για την οικονομία της ΕΕ στο σύνολό της, αλλά και για τις οικονομίες των μεμονωμένων κρατών μελών, είναι το μεγαλύτερο μέγεθος, η **εσωτερική αποδοτικότητα και η ευρωστία**.
- Στο πλαίσιο της ΟΝΕ δεν υπάρχει ενιαίο όργανο αρμόδιο για την οικονομική πολιτική. Αντίθετα, τα κράτη μέλη και τα θεσμικά όργανα της ΕΕ μοιράζονται αυτή την ευθύνη.

Οικονομική Νομισματική Ένωση

ΟΝΕ ΣΗΜΑΙΝΕΙ:

- συντονισμός της **χάραξης οικονομικών πολιτικών** μεταξύ των κρατών μελών
- συντονισμός των **δημοσιονομικών πολιτικών**, ιδίως μέσω των περιορισμών στο δημοσιονομικό χρέος και το έλλειμμα
- **ανεξάρτητη νομισματική πολιτική** που εφαρμόζεται από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ)
- **ενιαίους κανόνες** και εποπτεία των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων εντός της Ευρωζώνης
- το **ενιαίο νόμισμα** και η Ευρωζώνη
- η «**Ευρωμάδα**», η οποία συντονίζει τις πολιτικές κοινού ενδιαφέροντος για τα κράτη μέλη της Ευρωζώνης
- τα κράτη μέλη της ΕΕ, τα οποία καθορίζουν τους **εθνικούς τους προϋπολογισμούς** εντός συμφωνημένων ορίων για το έλλειμμα και το χρέος, και θεσπίζουν τις δικές τους διαρθρωτικές πολιτικές για την απασχόληση, τις συντάξεις και τις κεφαλαιαγορές
- η **Ευρωπαϊκή Επιτροπή**, η οποία **παρακολουθεί** τις επιδόσεις και τη συμμόρφωση

Πολιτική για το Περιβάλλον

- Η ευρωπαϊκή περιβαλλοντική πολιτική χρονολογείται από το **Ευρωπαϊκό Συμβούλιο των Παρισίων** του **1972**, όπου οι ευρωπαίοι αρχηγοί κρατών και κυβερνήσεων (μετά την πρώτη διάσκεψη του ΟΗΕ για το περιβάλλον) δήλωσαν την ανάγκη να πλαισιωθεί η οικονομική επέκταση από μια κοινοτική περιβαλλοντική πολιτική, και ζήτησαν ένα πρόγραμμα δράσης.
- Η **Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη** του **1987** εισήγαγε ένα νέο **«περιβαλλοντικό κεφάλαιο»** που αποτέλεσε την πρώτη νομική βάση μιας κοινής περιβαλλοντικής πολιτικής με σκοπό τη διαφύλαξη της ποιότητας του περιβάλλοντος, την προστασία της ανθρώπινης υγείας και τη διασφάλιση μιας ορθολογικής χρήσης των φυσικών πόρων.

Πολιτική για το Περιβάλλον

- Η Συνθήκη του **Μάστριχτ (1993)** καθιέρωσε το περιβάλλον ως ένα επίσημο πεδίο πολιτικής για την ΕΕ.
- Η **Συνθήκη του Άμστερνταμ (1999)** καθιέρωσε την υποχρέωση ενσωμάτωσης της περιβαλλοντικής προστασίας σε όλες τις τομεακές πολιτικές της ΕΕ, με σκοπό την προαγωγή της αειφόρου ανάπτυξης.
- Η «**αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής**» έγινε ειδικός στόχος με τη Συνθήκη της **Λισαβόνας (2009)**, όπως και η αειφόρος ανάπτυξη στο πλαίσιο των σχέσεων με τις τρίτες χώρες. Μια νέα νομική μορφή επιτρέπει στην ΕΕ να συνάπτει διεθνείς συμφωνίες.

Πολιτική για το Περιβάλλον

- Η αρχή της ΕΕ **«ο ρυπαίνων πληρώνει»** (“POLLUTER PAYS THE PRINCIPLE) υλοποιήθηκε με την Οδηγία περί Περιβαλλοντικής Ευθύνης που αποσκοπεί στην πρόληψη (proaction) ή διαφορετικά στην αποκατάσταση της περιβαλλοντικής βλάβης σε σχέση με προστατευόμενα είδη και φυσικούς οικότοπους, σε νερό και έδαφος.
- Για να προφυλάξει τους πολίτες από πιέσεις που σχετίζονται με το περιβάλλον και από κινδύνους για την υγεία και την ποιότητα ζωής, η πολιτική της ΕΕ έχει **ως στόχο:**
 - να διασφαλίσει ασφαλή πόσιμα νερά και νερά κολύμβησης
 - να βελτιώσει την ποιότητα του αέρα και να μειώσει τον θόρυβο
 - να μειώσει ή να εξαλείψει τις συνέπειες των βλαβερών χημικών ουσιών .

Πολιτική για το Περιβάλλον

- Από το 1973 η ΕΕ εκδίδει τα **Environmental Action Programmes** (πολυετή προγράμματα δράσης) τα οποία καθορίζουν μελλοντικές νομοθετικές προτάσεις και στόχους για την περιβαλλοντική πολιτική της ΕΕ όπως:
 - Το 2013, το Συμβούλιο και το Κοινοβούλιο ενέκριναν το **7ο ΕΑΡ** κατά σειρά για το διάστημα μέχρι το **2020**, υπό τον τίτλο *«Ευημερία εντός των ορίων του πλανήτη μας»*.
- **Ευρωπαϊκή Στρατηγική για την Αειφόρο Ανάπτυξη**
- **Όραμα για το 2050**: Στόχος των δράσεων της ΕΕ είναι να διασφαλιστεί ότι οι πολίτες της θα μπορούν να ζουν σε ένα ασφαλές και υγιές φυσικό περιβάλλον, η διαχείριση του οποίου θα εγγυάται τον σεβασμό των περιβαλλοντικών ορίων και θα διασφαλίζει την οικολογική ανθεκτικότητα.

Αμυντική & Εξωτερική Πολιτική

- Η ανάπτυξη κοινής εξωτερικής πολιτικής παρέχει στα 28 κράτη μέλη της ΕΕ πολύ **μεγαλύτερη δυνατότητα επιρροής** απ' ό,τι θα είχαν εάν το κάθε κράτος μέλος δρούσε μεμονωμένα.
- *Η ΕΕ μας εκπροσωπεί ως μια οντότητα κρατική*
- Με τη Συνθήκη της Λισσαβόνας το 2009 έχουμε αποκτήσει: **Ύπατο Εκπρόσωπο** της ΕΕ για Θέματα Εξωτερικής Πολιτικής-Πολιτικής Ασφάλειας και **Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης**
- Σαν γενικό της **ΣΤΟΧΟ** έχει στη διατήρηση της **ειρήνης** και την ενίσχυση της **διεθνούς ασφάλειας**, τη **διεθνή συνεργασία**, την **ανάπτυξη** και **σταθεροποίηση**.

Αμυντική & Εξωτερική Πολιτική

Τα πεδία εξωτερικής πολιτικής διαχρονικά ποικίλλουν:

- Η αντιμετώπιση του πυρηνικού προγράμματος του **Ιράν**
- Η αντιμετώπιση των πολεμικών συγκρούσεων στην **Αφρική**
- Οι παγκόσμιες **εμπορικές δραστηριότητες**
- Η προστασία του **περιβάλλοντος και η κλιματική αλλαγή**
- Οι σχέσεις με τις δυνάμεις **BRICS**
- Οι **ειρηνευτικές αποστολές** (π.χ. Γεωργία-Ρωσία, Κόσσοβο)
- Η ΕΕ είναι η **μεγαλύτερη εμπορική δύναμη παγκοσμίως**, με το δεύτερο ισχυρότερο διεθνώς νόμισμα, το ευρώ.
- Η ΕΕ είναι ο **μεγαλύτερος χορηγός αναπτυξιακής χρηματοδότησης** στον κόσμο και, κατά συνέπεια, βρίσκεται στην πλέον κατάλληλη θέση για την ανάπτυξη σχέσεων συνεργασίας με τις αναπτυσσόμενες χώρες.

Αμυντική & Εξωτερική Πολιτική

Η Ευρωπαϊκή πολιτική γειτονίας:

- Αυτή βασίζεται στην πολιτική σύνδεση, την οικονομική ολοκλήρωση και την αυξημένη κινητικότητα του πληθυσμού.
- **Στα νότια** συνεργάζεται με την Αλγερία, την Αίγυπτο, το Ισραήλ, την Ιορδανία, τον Λίβανο, τη Λιβύη, το Μαρόκο, την Παλαιστίνη, τη Συρία και την Τυνησία (π.χ. Αραβική Άνοιξη).
- **Στα ανατολικά** με Αρμενία, το Αζερμπαϊτζάν, τη Λευκορωσία, τη Γεωργία, τη Δημοκρατία της Μολδαβίας, την Ουκρανία. Η Ανατολική Εταιρική Σχέση ξεκίνησε το 2009 και στόχο είχε να εμβαθύνει τις σχέσεις μεταξύ τους.
- Ανθρωπιστική βοήθεια στη Συρία.
- Ενισχυμένες εταιρικές σχέσεις με χώρες της Ασίας.
- Συνεργασία με τις χώρες της Λατινικής Αμερικής.

Αμυντική & Εξωτερική Πολιτική

- Η ΕΕ **δεν διαθέτει** μόνιμο στρατό.
- Διαθέτει Κοινή Πολιτική Ασφαλείας και Άμυνας (**ΚΕΠΠΑ**)
- Διαθέτει τις δυνάμεις από τα κράτη μέλη
- **Και έχει πραγματοποιήσει:** κοινές επιχειρήσεις αφοπλισμού, ανθρωπιστικές αποστολές, επιχειρήσεις διάσωσης, στρατιωτικές συμβουλές, βοήθεια πρόληψη συγκρούσεων και διατήρηση της ειρήνης διαχείριση κρίσεων.
- Από το 2003 και μετά η ΕΕ έχει πραγματοποιήσει περίπου **30 μη στρατιωτικές και στρατιωτικές επιχειρήσεις** σε 3 ηπείρους.
- Από τον Ιανουάριο του **2007**, η ΕΕ μπορεί να πραγματοποιεί επιχειρήσεις ταχείας αντίδρασης με **2 μάχιμες ομάδες**, η καθεμιά από τις οποίες αποτελείται από 1.500 στρατιώτες.
- **Οι αποφάσεις** για επέμβαση λαμβάνονται από τους υπουργούς των κρατών μελών, οι οποίοι συνεδριάζουν στο πλαίσιο του **Συμβουλίου της ΕΕ**.

Αμυντική & Εξωτερική Πολιτική

- Το **ανώτατο όργανο λήψης αποφάσεων** στην Ευρωπαϊκή Ένωση είναι το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, στο οποίο συμμετέχουν οι αρχηγοί κρατών και κυβερνήσεων των 28 κρατών μελών.
- Ο **ρόλος της Ύπατης Εκπροσώπου** είναι να μεριμνά για τη μεγαλύτερη συνοχή της εξωτερικής πολιτικής και της πολιτικής ασφαλείας της ΕΕ. Γι' αυτό, προεδρεύει στη μηνιαία συνεδρίαση του Συμβουλίου Εξωτερικών Υποθέσεων στο οποίο συμμετέχουν οι υπουργοί Εξωτερικών των 28 κρατών μελών.
- Ο **ρόλος της Υπηρεσίας Εξωτερικής Δράσης (EEAS)** είναι να παρέχει υποστήριξη στην Ύπατη Εκπρόσωπο. Πρόκειται για τη διπλωματική υπηρεσία της ΕΕ. Ένα δίκτυο 139 και πλέον αντιπροσωπειών και γραφείων της ΕΕ σε όλο τον κόσμο προωθεί και προστατεύει τις αξίες και τα συμφέροντα της ΕΕ.

Κοινή Αγροτική Πολιτική

- Η ΚΑΠ θεσπίστηκε το 1962 και βασίζεται στην εταιρική σχέση του κλάδου της γεωργίας με την κοινωνία, της Ευρώπης και τους αγρότες της.

ΟΙ ΣΤΟΧΟΙ:

- ✓ η βελτίωση της γεωργικής παραγωγικότητας, ώστε οι καταναλωτές να δέχονται μια σταθερή προσφορά τροφίμων, σε προσιτές τιμές.
- ✓ η διασφάλιση της αξιοπρεπούς διαβίωσης των γεωργών της ΕΕ

Κοινή Αγροτική Πολιτική

Οι προκλήσεις:

- ❖ **Επισιτιστική ασφάλεια** — Σε παγκόσμιο επίπεδο, η παραγωγή τροφίμων θα πρέπει να διπλασιαστεί προκειμένου να καλύψει τις διατροφικές ανάγκες 9 δισεκατομμυρίων ανθρώπων, δηλ. του πληθυσμού της γης το 2050.
- ❖ **Κλιματική αλλαγή** και βιώσιμη διαχείριση των φυσικών πόρων.
- ❖ **Προστασία της υπαίθρου** σε όλη την ΕΕ και διατήρηση της βιωσιμότητας της αγροτικής οικονομίας.

Κοινή Αγροτική Πολιτική

- Η ΕΕ αριθμεί **500 εκατομμύρια καταναλωτές**, οι οποίοι έχουν ανάγκη από μια αξιόπιστη προσφορά υγιεινών και θρεπτικών τροφίμων, σε προσιτές τιμές.
- Οι αγρότες στην ΕΕ παράγουν μια **εντυπωσιακή ποικιλία** άφθονων, οικονομικά προσιτών, ασφαλών και ποιοτικών προϊόντων. Η ΕΕ είναι παγκοσμίως γνωστή για τις διατροφικές και γαστρονομικές της παραδόσεις
- **Πολλές θέσεις απασχόλησης** της υπαίθρου συνδέονται με τη γεωργία. Οι αγρότες χρειάζονται μηχανήματα, κτίρια, καύσιμα, λιπάσματα και υγειονομική περίθαλψη για τα ζώα τους.

Κοινή Αγροτική Πολιτική

- Στα 28 κράτη μέλη της ΕΕ ζουν **12 εκατομμύρια** αγρότες, ενώ **4** επιπλέον εκατομμύρια άτομα απασχολούνται στον τομέα των τροφίμων.
- Ο γεωργικός τομέας και ο τομέας των τροφίμων καλύπτουν το **7% όλων των θέσεων εργασίας** και παράγουν το 6% του ευρωπαϊκού ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος.
- **Οι γεωργοί είναι οι πρώτοι** που συνειδητοποιούν την ανάγκη φροντίδας των φυσικών πόρων, καθώς βασίζονται σε αυτούς τους πόρους για την καθημερινή τους διαβίωση.
- Υπάρχει μια μεγάλη ευρωπαϊκή αγορά για τα γεωργικά προϊόντα, στην οποία ακολουθείται μια κοινή προσέγγιση, ώστε να εξασφαλίζονται **θεμιτοί όροι ανταγωνισμού** για τους αγρότες τόσο στην εσωτερική αγορά της ΕΕ όσο και σε παγκόσμιο επίπεδο

Κοινή Αγροτική Πολιτική

Η μεταρρύθμιση της ΚΑΠ το 2013 αποσκοπεί στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας του γεωργικού τομέα, στην προώθηση της βιώσιμης γεωργίας και της καινοτομίας, και στη στήριξη της απασχόλησης και της ανάπτυξης στις αγροτικές περιοχές (ολιστική προσέγγιση). **Ειδικοί Στόχοι:**

- Organic cultivations, climate change adaptation
- Knowledge sharing and exchanging
- Benefits and grants (π.χ. επιδοτήσεις)
- Supply Chain
- Κριτήριο: Η **Ανταγωνιστικότητα & η Ποιότητα** (Labeling)

Κοινή Αγροτική Πολιτική

- Στον τομέα τον αγροτικό διατίθεται το 40% του προϋπολογισμού της ΕΕ. Αυτό όμως οφείλεται στο ότι η κοινή γεωργική πολιτική αποτελεί **έναν από τους ελάχιστους τομείς όπου εφαρμόζεται κοινή πολιτική** εξ ολοκλήρου χρηματοδοτούμενη από την ΕΕ.
- Ο παραπάνω προϋπολογισμός υπό το πρίσμα των συνολικών δημοσιονομικών δαπανών στην ΕΕ **είναι μικρός**, καθώς αντιστοιχεί μόνο στο **1 %** των συνολικών δημόσιων δαπανών στην ΕΕ. Το 2014 ήταν περίπου **58 δισεκατομμύρια Ευρώ**.
- Ως ποσοστό του προϋπολογισμού της ΕΕ, ο προϋπολογισμός της κοινής γεωργικής πολιτικής **έχει μειωθεί** κατά πολύ τα τελευταία 30 χρόνια, από το **75 %** περίπου στο **40 %**.

Κοινή Αγροτική Πολιτική

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΠΟΥ ΠΑΡΑΓΟΥΝ ΕΤΗΣΙΩΣ ΟΙ ΑΓΡΟΤΕΣ ΜΑΣ

Μέσος όρος για τα έτη 2009-2011

Δημητριακά: **300** εκατ. τόνοι

Ζάχαρη: **17** εκατ. τόνοι

Ελαιούχοι σπόροι: **20** εκατ. τόνοι

Ελαιόλαδο: **2** εκατ. τόνοι

Μήλα: **10** εκατ. τόνοι

Αχλάδια: **2** εκατ. τόνοι

Εσπεριδοειδή: **11** εκατ. τόνοι

Οίνος: **160** εκατ. εκατόλιτρα

Βόειο κρέας: **8** εκατ. τόνοι

Χοίρειο κρέας: **20** εκατ. τόνοι

Κρέας πουλερικών: **12** εκατ. τόνοι

Αυγά: **7** εκατ. τόνοι

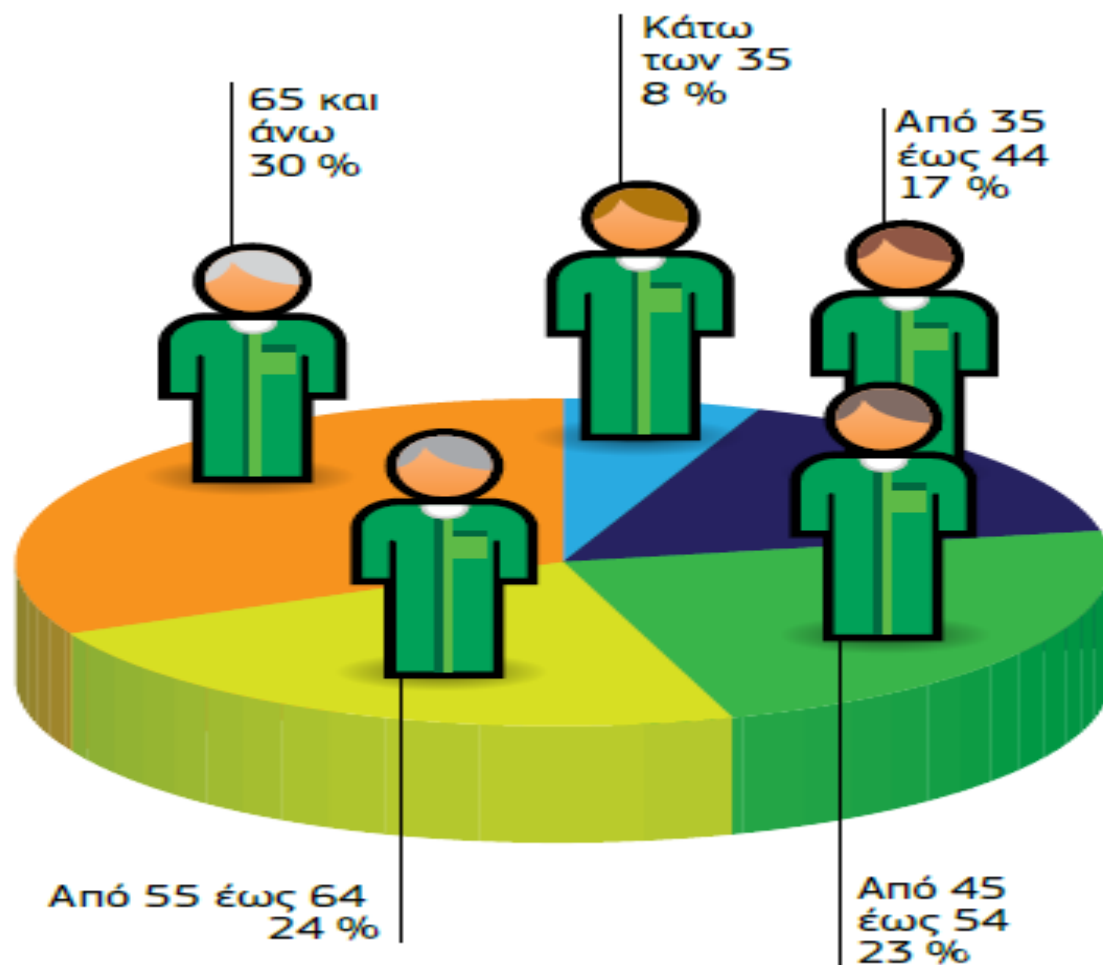

Γάλα: **150** εκατ. τόνοι

Κοινή Αγροτική Πολιτική

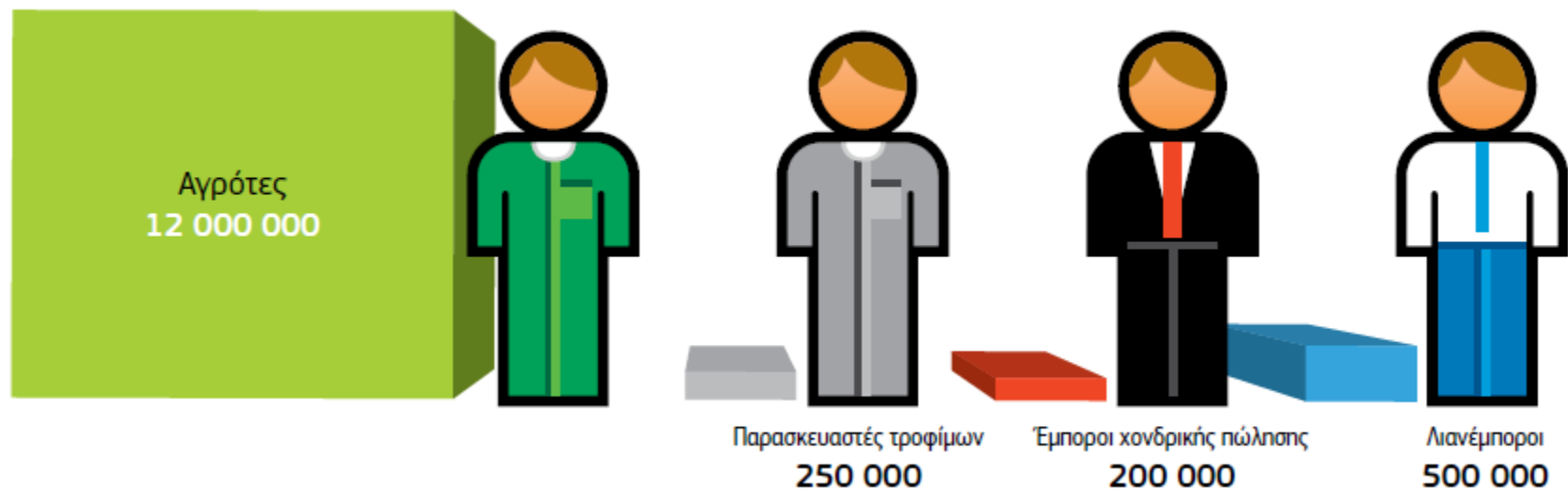
- Οι αγρότες έχουν **διττό ρόλο**: να παράγουν **τρόφιμα** και να διαχειρίζονται την **ύπαιθρο**.
- Περίπου **ο μισός πληθυσμός** της ΕΕ ζει σε αγροτικές περιοχές. **Χωρίς τη γεωργία**, θα ήταν πολύ **δύσκολο** να διατηρηθούν ζωντανές και συγκροτημένες αρκετές από τις κοινότητες. Αν έπαυε να υπάρχει η γεωργία, σε αρκετές περιοχές θα εμφανιζόταν πρόβλημα εγκατάλειψης γης.
- Η ΕΕ αναγνωρίζει ότι η **ηλικιακή δομή** των γεωργών αποτελεί θέμα προβληματισμού.
- Η **παροχή συνδρομής** προς τους νέους γεωργούς στα πρώτα τους βήματα είναι μια αναγκαία πολιτική

ΟΙ ΓΕΩΡΓΟΙ ΓΕΡΝΟΥΝ

Πηγή: Eurostat, 2010.

ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΤΡΟΦΙΚΗΣ ΑΛΥΣΙΔΑΣ: ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Στοιχεία του 2010 (γεωργία) και του 2009 (άλλοι κλάδοι). Πηγή: Eurostat.

Κοινή Αγροτική Πολιτική

- Η **Προστατευόμενη Ονομασία Προέλευσης** προβάλλει την αξία ενός τροφίμου το οποίο έχει εξ ολοκλήρου παραχθεί σε καθορισμένη περιοχή, με αναγνωρισμένη τεχνογνωσία και συστατικά παραγόμενα στην περιοχή, και του οποίου ο χαρακτήρας συνδέεται με τη γεωγραφική του προέλευση.
- Η **Προστατευόμενη Γεωγραφική Ένδειξη** χαρακτηρίζει ένα τρόφιμο του οποίου η ποιότητα ή η φήμη συνδέεται με μια περιοχή στην οποία εκτελείται τουλάχιστον μία από τις φάσεις παραγωγής.
- Ειδικός ευρωπαϊκός λογότυπος για τη **βιολογική γεωργία**, ο οποίος εγγυάται την τήρηση των ευρωπαϊκών προτύπων βιολογικής παραγωγής.

Προστατευόμενη Ονομασία Προέλευσης:
Το σήμα ευρωπαϊκών τροφίμων ποιότητας
με εγγυημένη γεωγραφική προέλευση.

Προστατευόμενη Γεωγραφική Ένδειξη: Το
σήμα ευρωπαϊκών τροφίμων ποιότητας
που συνδέονται στενά με μια
συγκεκριμένη περιοχή.

Το ευρωπαϊκό λογότυπο για βιολογικά
προϊόντα.

ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΤΗΣ ΕΕ ΑΝΑ ΤΟΜΕΑ

Μηχανήματα και συσκευές **21 %**

Χημικά προϊόντα **11 %**

Φαρμακευτικά προϊόντα **8 %**

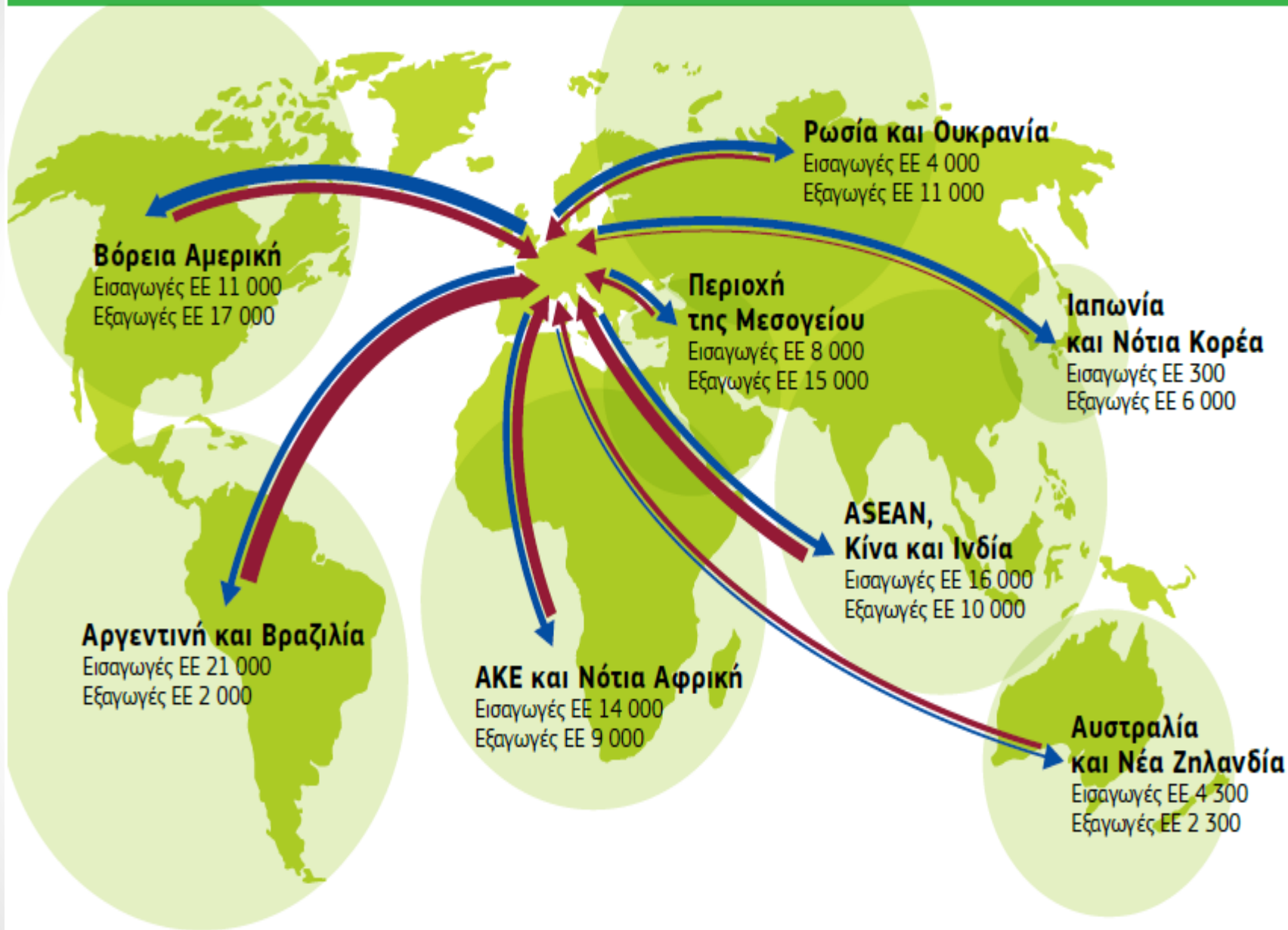
Γεωργία **7 %**

Οχήματα και ανταλλακτικά **6 %**

Υφάσματα **3 %**

Κατασκευαστικός εξοπλισμός **2 %**

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2010.

Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις

Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις με βάση το Ευρωπαϊκό πλαίσιο (Αναφορά ΕΕ 2005, 2009) αποτελούν:

- *Οι πολύ μικρές (micro) με υπαλλήλους < 10 και κύκλο εργασιών 2 εκ. ευρώ ή λιγότερο*
- *Οι μικρές (small) με υπαλλήλους < 50 και κύκλο εργασιών 10 εκ. ευρώ ή λιγότερο.*
- *Οι μεσαίες (medium) με υπαλλήλους < 250 και κύκλο εργασιών 43 εκ. ευρώ ή λιγότερο.*

Τουρισμός, Ανάπτυξη, Ευρώπη

- Ο τουρισμός φαίνεται να αποτελεί διαχρονικά μια σημαντική πλευρά στη ζωή των Ευρωπαίων.
- Οι Ευρωπαίοι ταξιδεύουν όλο και περισσότεροι είτε για ιδιωτικούς λόγους όπως για παράδειγμα η αναψυχή, είτε για επαγγελματικούς λόγους.
- *Αποτελούν ένα σημαντικό μερίδιο της παγκόσμιας τουριστικής κίνησης και κατά συνέπεια της Ευρωπαϊκής.*

Τουρισμός, Ανάπτυξη, Ευρώπη

- Με βάση τα στοιχεία της Επιτροπής (2010) στην Ευρωπαϊκή Ένωση εκτιμάται ότι δραστηριοποιούνται 1,8 εκατομμύρια επιχειρήσεις στο κλάδο του τουρισμού.
- Αυτές συμβάλουν στην απασχόληση συνολικά της Ευρώπης δίνοντας εργασία στο 5,2% του συνολικού εργατικού δυναμικού ($\approx 9,7$ εκατομμύρια θέσεις εργασίας)
- Οι περισσότερες επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στο κλάδο αποτελούν κατά κύριο λόγο μικρομεσαίες επιχειρήσεις.

Βιομηχανία και Ανάπτυξη

- **Στόχος** της ΕΕ είναι να ενισχύσει την **ανταγωνιστικότητα της βιομηχανίας** και των επιχειρήσεών της, και να προωθήσει την απασχόληση και την οικονομική ανάπτυξη με τη δημιουργία **ευνοϊκού** επιχειρηματικού περιβάλλοντος, κυρίως για τις μικρές επιχειρήσεις και τη **μεταποιητική βιομηχανία**.
- Η **βιομηχανική ανταγωνιστικότητα**, η **καινοτομία** και η επιχειρηματικότητα αποτελούν το κλειδί για την οικονομική ανάπτυξη της Ευρώπης.
- Λαμβανομένων υπόψη της **παγκοσμιοποίησης** και του **εντεινόμενου ανταγωνισμού** από τις αναδυόμενες οικονομίες, η οικονομική ευημερία της Ευρώπης εξαρτάται **μακροπρόθεσμα από την ισχύ της βιομηχανικής της βάσης**, και όχι μόνον από τις υπηρεσίες και τις τράπεζες.

Βιομηχανία και Ανάπτυξη

Σχετικά με τη βιομηχανία και την καινοτομία η ΕΕ στοχεύει έως το 2020 στα εξής:

- ενίσχυση της βιομηχανικής βάσης και προώθηση της μετάβασης σε μια οικονομία χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών
- προώθηση της καινοτομίας ως μέσου δημιουργίας νέων πηγών οικονομικής ανάπτυξης
- ενθάρρυνση των μικρών επιχειρήσεων και προώθηση του επιχειρηματικού πνεύματος
- εγγύηση μιας αγοράς αγαθών σε επίπεδο ΕΕ
- συμβολή στην ευρωπαϊκή παρουσία στο διάστημα.

Πολιτική της ΕΕ στο Διάστημα

- **Πολλοί τομείς της κοινωνίας** — από τις τηλεπικοινωνίες και την τηλεόραση μέχρι τις μετεωρολογικές προβλέψεις και τα παγκόσμια χρηματοπιστωτικά συστήματα — βασίζονται σε διαστημικά συστήματα και τεχνολογίες.
- Η ευρωπαϊκή διαστημική πολιτική περιλαμβάνει 4 κύριους τομείς και ασκείται από τον

Ευρωπαϊκό Οργανισμό Διαστήματος

Πολιτική της ΕΕ στο Διάστημα

1. Σύστημα γεωσκόπησης Copernicus: μη στρατιωτικό πρόγραμμα και αποτελεί σύνολο σύνθετων συστημάτων τα οποία συγκεντρώνουν δεδομένα για τη Γη μέσω δορυφόρων και αισθητήρων που βρίσκονται στο έδαφος, τον ουρανό και τη θάλασσα (πολεοδομία, προστασία φύσης, υγεία κ.α.)
2. Δορυφορικά προγράμματα Galileo/EGNOS: η ευρωπαϊκή εκδοχή του αμερικανικού «Παγκόσμιου Συστήματος Εντοπισμού Θέσης» (GPS). Χάρη στον εντοπισμό θέσης σε πραγματικό χρόνο με απόκλιση 1 μέτρου ή και λιγότερο, **θα είναι ακριβέστερο** από το GPS. Το **EGNOS** χρησιμοποιεί 3 δορυφόρους για τη διόρθωση σφαλμάτων του GPS και παρέχει ακριβέστερα δεδομένα εντοπισμού θέσης (πχ. Αεροπορία).
3. Εξερεύνηση του διαστήματος: Η ΕΕ διεξάγει διεθνείς συζητήσεις σχετικά με τη συνεργασία για την εξερεύνηση του διαστήματος, ιδίως με τις **ΗΠΑ, τη Ρωσία και την Κίνα**.
4. Διαστημική έρευνα: